

นิพนธ์ต้นฉบับ

ความคิดเห็นของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย:
กรณีศึกษา เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดจันทบุรี

**People Opinions on Thailand's Wild Elephant Food Security Fund (TEFS):
A Case Study of Khlong Khrua Wai Chalerm Pra Kiet Wildlife Sanctuary,
Chanthaburi Province**

เพ็ญศรี พิชฒน์

Pensri Phiphat

สันติ สุขสอาด*

Santi Suksard*

คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Faculty of Forestry, Kasetsart University, Chatuchak, Bangkok, 10900 Thailand

*Corresponding Author, E-mail: fforsss@ku.ac.th

รับต้นฉบับ 14 มีนาคม 2556

รับลงพิมพ์ 22 เมษายน 2556

ABSTRACT

The objectives of this study were to determine the socio and economic conditions, opinion levels and factors affecting the people opinions on Thailand's Wild Elephant Food Security Fund. The data collected by using the designed questionnaires were interviewed 337 the respondents. The obtained data were analyzed and represent in term of the statistical values of percentage, mean, maximum, minimum, standard deviation and testing the setting hypothesis by employing t - test and F - test with the given significance level 0.05.

The results of this study indicated that most of the respondents were male (63.80 %) with their average age of 41.99 years. Their educational level was at the primary school (49.55%). Their main occupation was agriculture and no minor occupation. Their average size of land holding was 16.96 rais. The average number of household member was 4.1. Most of the respondents were born in the present areas, and their average resettled periods were 25.94 years. Their average annual household income were 241,397.63 baht. Agriculture damaged from wild elephants were 42.73%. Most of the respondent were no participation experience to mitigation with wild elephant problem. The average distance from the forest to their crop land was 1.81 kilometer. Most of the respondent had never received the financial support from Thailand's Wild Elephant Food Security Fund. Their knowledge about Thailand's Wild Elephant Food Security Fund was at the high level. They knowledge about conservation of forest and wildlife was at the high level. Their knowledge about protection of agriculture crops from wild elephants and extrude was at the low level and opinions on Thailand's Wild Elephant Food Security Fund was at the high level.

Factors affecting the opinions on Thailand's Wild Elephant Food Security Fund were main occupation, household income, agriculture damaged from wild elephant, distance from the forest to crop land, knowledge about Thailand's Wild Elephant Food Security Fund, knowledge about conservation of forest and wildlife and knowledge about protection of agriculture crops from wild elephants and extrude.

Keywords: opinions, Thailand's Wild Elephant Food Security Fund, wild elephant

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับความคิดเห็นและปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามกับราษฎรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 337 ราย และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test และ F-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 63.80 มีอายุเฉลี่ย 41.99 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 49.55 มีอาชีพหลักเกษตรกรกรรมและไม่มีอาชีพรอง มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 16.96 ไร่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 คน ส่วนใหญ่เกิดที่นี่ มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเฉลี่ย 25.94 ปี มีรายได้เฉลี่ย 241,397.63 บาท เคยได้รับความเสียหายของพืชเกษตรจากช้างป่า ร้อยละ 42.73 ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาช้างป่า มีระยะทางจากที่ทำกินถึงป่าเฉลี่ย 1.81 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับเงินช่วยเหลือจากกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย มีความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยในระดับสูง มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในระดับสูง มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการขับไล่ช้างป่าในระดับต่ำ และมีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยในระดับสูง

ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ได้แก่อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน การได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า ระยะทางจากที่ทำกินถึงป่า ความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการขับไล่ช้างป่า

คำสำคัญ: ความคิดเห็น กองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ช้างป่า

คำนำ

ช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาได้เกิดปรากฏการณ์ช้างป่าออกมาหากินและทำลายพืชผลทางการเกษตรของราษฎรที่ทำกินอยู่รอบๆ พื้นที่อนุรักษ์หลายแห่ง และปรากฏการณ์นี้กำลังเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากความโกรธแค้นช้างป่าราษฎรจึงทำร้ายหรือฆ่าช้างป่า

หรือการใช้วิธีที่รุนแรงในการป้องกันพืชไร่ ทำให้ช้างป่าตายหรือได้รับบาดเจ็บและพิการปีละหลายตัว (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2555ก) และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2555ข) ได้มีระเบียบว่าด้วยการรับ การเก็บรักษาและการจ่ายเงินกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2555 เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยลดความรุนแรงของ

ปัญหา โดยมีแนวทางคือ การให้ความช่วยเหลือในกรณี ที่ช้างป่าเข้าทำลายพืชผลทางการเกษตรของชาวบ้านโดย ช่วยเหลือตามราคาตลาดของพืชผล ณ เวลาที่เสียหาย โดยต้องพิสูจน์แล้วว่าผู้เสียหายได้ทำการป้องกัน ดูแล ทรัพย์สินเหมือนเช่นวิญญูชนพึงกระทำซึ่งรูปแบบการ บริหารจัดการกองทุนดังกล่าวมีจุดอ่อนคือ กองทุนจะ ไม่ให้ความช่วยเหลือในกรณีที่พืชผลทางการเกษตรที่ ถูกทำลายไม่มีผลผลิต ทำให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจาก การที่ช้างป่าเข้าทำลายพืชผลทางการเกษตรไม่พึงพอใจ และการเบิกจ่ายเงินกองทุนยังมีความล่าช้า ทำให้เกิด ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าเกิดขึ้นอย่าง ต่อเนื่องทุกปีในบริเวณใกล้พื้นที่อนุรักษ์

ราษฎรในบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลอง เครือหวายเฉลิมพระเกียรติได้รับความเสียหายจากช้างป่า เข้าไปบุกรุกทำลายพืชผลทางการเกษตร โดยเฉพาะ ราษฎรที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 6 และ 7 ตำบลทับไทร อำเภอบึงนาราง หมู่ที่ 6, 8 และ 9 ตำบลปลีผิว อำเภอมะขาม หมู่ที่ 3 และ 4 ตำบลบ่อเวฬุ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ 2 (ศรีราชา) ได้มีการตั้ง กรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและประเมินค่าเสียหาย เพื่อขอรับการช่วยเหลือตามระเบียบว่าด้วยการรับ การเก็บรักษาและการจ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือ อาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2555 ดังนั้น เพื่อเป็น แนวทางประกอบในการวางแผนและตัดสินใจดำเนินการ กองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็น ของราษฎรและปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎร ต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ใน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดจันทบุรี ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ระดับความ คิดเห็น และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อ แนวทางแก้ไขปัญหาช้างป่าของกองทุนช่วยเหลืออาหาร ช้างป่าแห่งประเทศไทย บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า คลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดจันทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการศึกษาวิจัยมีดังนี้ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพหลัก อาชีพรอง ขนาดพื้นที่ถือครอง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน รายได้ของครัวเรือน การได้รับความเสียหายของพืช เกษตรที่ปลูกจากช้างป่า การใช้ประโยชน์พื้นที่ปลูกพืช เกษตร ประสบการณ์การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาช้างป่า ระยะทางจากที่ทำกินถึงป่า การได้รับเงินช่วยเหลือจาก กองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ความรู้ เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่า และการจับไล่ช้างป่า ที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็น ของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยที่แตกต่างกัน

อุปกรณ์และวิธีการ

ตรวจสอบเอกสารและการสำรวจเบื้องต้น

เป็นการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ที่ทำการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงาน ราชการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ ข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนของราษฎรในพื้นที่ที่ได้รับ ความเสียหายจากช้างป่าเข้าไปบุกรุกทำลายพืชผล ทางทางการเกษตร ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือน กันยายน-ธันวาคม พ.ศ. 2555

การสร้างแบบสอบถาม

สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ที่ศึกษาและทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content of validity) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบ แล้วทำการปรับแก้แบบสอบถามตาม ที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ ไปทำการทดสอบ (pre-test) กับราษฎรกลุ่มตัวอย่างที่ บ้านบ่อเวฬุ ตำบลบ่อเวฬุ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability)

โดยคำถามที่เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการจับไล่ช้างป่า ใช้วิธีของ Kuder – Richardson โดยใช้สูตร KR-20 (พวงรัตน์, 2543) ได้ค่า KR-20 เท่ากับ 0.73, 0.78 และ 0.67 ตามลำดับ และคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ใช้วิธีของ Cronbach (พวงรัตน์, 2543) ได้ค่า Alpha เท่ากับ 0.83 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาค้างนี้ คือ ราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับการเสียหายจากช้างป่าเข้าไปบุกรุกทำลายพืชผลทางการเกษตร จำนวน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านมาบคล้า หมู่ที่ 6 และบ้านทุ่งสงคราม หมู่ที่ 7 ตำบลทับไทร อำเภอน้ำร้อน บ้านทับนคร หมู่ที่ 6 บ้านหินลาด หมู่ที่ 8 และบ้านคลองขวางพัฒนา หมู่ที่ 9 ตำบลปลั้ว อำเภอมะขาม บ้านสะพานหินบน หมู่ที่ 3 และบ้านโชคดี หมู่ที่ 4 ตำบลบ่อเวฬุ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำนวน 2,121 ครัวเรือน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 337 ครัวเรือน จากนั้นนำไปคำนวณหาจำนวนครัวเรือนตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้สูตรการกระจายตามสัดส่วน (สุบงกช, 2526) โดยบ้านมาบคล้า บ้านทุ่งสงคราม บ้านทับนคร บ้านหินลาด บ้านคลองขวางพัฒนา บ้านสะพานหินบน และบ้านโชคดี มีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่ต้องการศึกษาเท่ากับ 56, 19, 69, 56, 23, 55 และ 59 ครัวเรือน ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำถามความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และความรู้เกี่ยวกับการ

ป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการจับไล่ช้างป่า ด้านละ 10 ข้อ มีการให้คะแนนดังนี้ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน และใช้ค่าเฉลี่ยในการแบ่งระดับความรู้ ถ้าคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยถือว่ามีความรู้สูง ถ้าได้คะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยถือว่ามีความรู้ต่ำ

2. ระดับความคิดเห็นของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย จำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert's Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ โดยให้คะแนนเชิงบวก 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ และเชิงลบ 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ จากนั้นทำการกำหนดอันดับภาคขึ้น ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00–1.80, 1.81–2.60, 2.61–3.40, 3.41–4.20 และ 4.21–5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำ ก่อนข้างต่ำ ปานกลาง สูง และสูงมาก ตามลำดับ

3. ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมและข้อมูลทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการจับไล่ช้างป่า คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด ส่วนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ใช้วิธี t-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้ F-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งออกตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลและวิจารณ์

ข้อมูลทางเศรษฐกิจ สังคมและข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาพบว่า ราษฎรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 63.80 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 36.20 ส่วนใหญ่มีอายุ 30-40 ปี ร้อยละ 31.75 รองลงมาอายุ 41-50 ปี น้อยกว่า 30 ปี 51-60 ปี และมากกว่า 60 ปี คิดเป็น

ร้อยละ 29.97, 16.62, 16.32 และ 5.34 ตามลำดับ มีอายุเฉลี่ย 41.99 ปี ต่ำสุด 19 ปี สูงสุด 82 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 49.55 รองลงมาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ไม่ได้เรียนหนังสือ ประิณญาตรี และอนุปริญญา/ปวส/ปวท คิดเป็นร้อยละ 22.26, 14.24, 9.20, 3.56 และ 1.19 ตามลำดับ มีอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 66.77 รองลงมามีอาชีพรับจ้าง ค้าขาย รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เลี้ยงสัตว์และทำเครื่องจักสาน คิดเป็นร้อยละ 20.77, 6.53, 5.04 และ 0.89 ตามลำดับ มีอาชีพรองร้อยละ 49.26 และไม่มีอาชีพรองร้อยละ 50.74 โดยมีอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม ค้าขายและเลี้ยงสัตว์คิดเป็นร้อยละ 23.15, 13.35, 8.31 และ 4.45 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 10 ไร่ ร้อยละ 46.29 รองลงมา มีพื้นที่ถือครอง 10-20 ไร่ 21-30 ไร่ และมากกว่า 30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.97, 12.46 และ 11.28 ตามลำดับ มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 16.96 ไร่ ต่ำสุด 0.25 ไร่ สูงสุด 200 ไร่ ส่วนใหญ่ใช้ทำสวน ร้อยละ 61.58 รองลงมา ใช้อ้อยอาศัย ทำไร่ และทำนา คิดเป็นร้อยละ 37.70, 0.48 และ 0.24 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีที่ดินของตนเอง ร้อยละ 93.32 รองลงมาเช่า และที่ดินที่ต้องอาศัยผู้อื่นโดยไม่เสียค่าเช่า คิดเป็นร้อยละ 5.49 และ 1.19 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์เป็น สปก.4-01 คิดเป็นร้อยละ 43.68 รองลงมามีโฉนด นส.3 และหนังสือรับรองการทำกินตามมติ ครม. 30 มิ.ย. 41 คิดเป็นร้อยละ 42.48, 9.79 และ 4.05 ตามลำดับ ราษฎรส่วนใหญ่มีที่ดินเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 58.16 และมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 41.84 โดยต้องการที่ดินเพิ่มน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.05 รองลงมาต้องการที่ดินเพิ่ม 11-20 ไร่ และ 21-30 ไร่ เท่ากับมากกว่าหรือเท่ากับ 31 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.83 และ 1.48 ตามลำดับ โดยมีความต้องการที่ดินเพิ่มเฉลี่ย 12 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 100 ไร่ ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 53.71 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน 1-2 คน และ 7-8 คน คิดเป็นร้อยละ 29.08, 11.87 และ 5.04 ตามลำดับ โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.1 คน

ต่ำสุด 2 คน สูงสุด 8 คน ส่วนใหญ่เกิดที่นี้ คิดเป็นร้อยละ 67.66 และอพยพมาจากที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 32.34 โดยอพยพมาจากจังหวัดระยอง สระแก้ว นครราชสีมา ปราจีนบุรี ชัยภูมิ เป็นต้น ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐาน 16-30 ปี ร้อยละ 34.72 รองลงมา มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี 31-45 ปี และมากกว่าหรือเท่ากับ 46 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.64, 20.18 และ 12.46 ตามลำดับ โดยมีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 25.94 ปี ต่ำสุด 2 ปี สูงสุด 70 ปี ส่วนใหญ่มีรายได้ น้อยกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.07 รองลงมา มีรายได้ 100,000-200,000 บาท มากกว่า 300,000 บาท และ 200,001-300,000 คิดเป็นร้อยละ 26.71, 14.83 และ 10.39 ตามลำดับ โดยมีรายได้เฉลี่ย 241,397.63 บาท ต่ำสุด 8,000 บาท และสูงสุด 10,000,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า คิดเป็นร้อยละ 57.27 และเคยได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า ร้อยละ 42.73 โดยได้รับความเสียหายน้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 26.71 รองลงมา ได้รับความเสียหายร้อยละ 10-20 มากกว่า 30 และ 21-30 คิดเป็นร้อยละ 9.20, 4.45 และ 2.37 ตามลำดับ โดยได้รับความเสียหายเฉลี่ยร้อยละ 15.85 ต่ำสุดร้อยละ 1 และสูงสุดร้อยละ 100 ส่วนใหญ่เคยถูกช้างป่าบุกกรุกทำลาย 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.62 รองลงมาเคยถูกช้างป่าบุกกรุกทำลาย 1 ครั้ง ตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไป และ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.17, 7.12 และ 6.82 ตามลำดับ เคยถูกช้างป่าบุกกรุกทำลายเฉลี่ย 2.81 ครั้ง ต่ำสุด 1 ครั้ง สูงสุด 20 ครั้ง โดยถูกช้างป่าทำลายในช่วงเดือนพฤษภาคม มิถุนายน ตุลาคม พฤศจิกายน เป็นต้น ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินปลูกพืชการเกษตร ร้อยละ 89.32 และไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่ดินปลูกพืชการเกษตร ร้อยละ 10.68 โดยพืชที่ปลูกส่วนใหญ่ คือ ทุเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.08 รองลงมา เป็นกล้วย มังคุด ลองกอง เงาะ ขางพารา พืชผักสวนครัว มะพร้าว มะละกอ กล้วย สาคู มะม่วง อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด ข้าวโพด และสละ คิดเป็นร้อยละ 62.13, 46.51, 45.85, 39.87, 37.21, 26.58, 21.59, 6.31, 5.32, 2.99, 2.66, 1.33, 0.10, 0.66 และ 0.33 ตามลำดับ (ตอบ

ได้มากกว่า 1 ซ้อ) ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาช้างป่า คิดเป็นร้อยละ 83.98 และเคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาช้างป่ามีเพียงร้อยละ 16.02 โดยกิจกรรมที่เคยมีประสบการณ์ได้แก่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ออกลาดตระเวนรวมทั้งผลักดันช้างเข้าสู่ป่าร้อยละ 8.90 รองลงมาพร้อมกับเจ้าหน้าที่ปลูกพืชที่เป็นอาหารช้างในป่าร่วมประชุมเกี่ยวกับปัญหาช้างป่ากับเจ้าหน้าที่ร่วมปลูกฟื้นฟูป่ากับเจ้าหน้าที่ร่วมอบรมเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาช้างป่ากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 3.56, 1.48, 1.19 และ 0.89 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีระยะทางจากที่ทำกินถึงป่าน้อยกว่า 1 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 65.58 รองลงมามีระยะทางจากที่ทำกินถึงป่า 1 - 2 กิโลเมตร 3 - 4 กิโลเมตร และมากกว่า 4 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 13.35, 10.98 และ 10.09 ตามลำดับ มีระยะทางจากที่ทำกินถึงป่าเฉลี่ย 1.81 กิโลเมตร ต่ำสุด 0.02 กิโลเมตร สูงสุด 23 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับเงินช่วยเหลือจากกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 98.52 และเคยได้รับเงินช่วยเหลือจากกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย มีเพียงร้อยละ 1.48 โดยเคยได้รับเงินช่วยเหลือจากกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยเฉลี่ย 74,366 บาท ต่ำสุด 1,800 บาท และสูงสุด 295,762 บาท ดังนั้น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ควรเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว เพื่อชดเชยพืชผลทางการเกษตรที่เสียหาย

ความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่าราษฎรกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามได้คะแนนสูงสุด 10 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน และเฉลี่ย 5.74 คะแนน คำถามที่ราษฎรตอบถูกมากที่สุด คือ เมื่อพบว่าพืชผลทางการเกษตรถูกทำลายจากช้างป่า ราษฎรต้องแจ้งกับหน่วยงานในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในพื้นที่เพื่อตรวจสอบความเสียหายและดำเนินการตามระเบียบกรม

อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการรับการเก็บรักษาและการจ่ายเงินกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2555 มีผู้ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 93.47 และคำถามที่ราษฎรตอบถูกน้อยที่สุด คือ เงินกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นประจำทุกปี มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 12.17 ส่วนระดับความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย พบว่าอยู่ในระดับสูงร้อยละ 51.93 และในระดับต่ำร้อยละ 48.07 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย เพื่อให้ราษฎรทราบและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

จากการศึกษาพบว่าราษฎรกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามได้คะแนนสูงสุด 10 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน และเฉลี่ย 7.77 คะแนน คำถามที่ราษฎรตอบถูกมากที่สุด คือ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าเป็นสมบัติส่วนรวมของชาติที่ทุกคนต้องช่วยกันดูแลรักษา มีผู้ตอบถูก ร้อยละ 97.33 และคำถามที่ราษฎรตอบถูกน้อยที่สุด คือ ช้างป่าเป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 13.65 ส่วนระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า พบว่าอยู่ในระดับสูงร้อยละ 59.94 และในระดับต่ำร้อยละ 40.06

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการขับไล่ช้างป่า

จากการศึกษาพบว่าราษฎรกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามได้คะแนนสูงสุด 10 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน และเฉลี่ย 6.13 คะแนน คำถามที่ราษฎรตอบถูกมากที่สุด คือ การจ่ายเงินชดเชยให้กับราษฎรที่ได้รับความเสียหายจากช้างป่าทำลายพืชผลทางการเกษตร ทำให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาช้างป่ามากขึ้น

มีผู้ตอบถูก ร้อยละ 92.29 และคำถามที่ราษฎรตอบถูกน้อยที่สุด คือ การบดพริกหรือพริกไทยนำไปอัดก๊าซบรรจุกระป๋องแล้วนำไปพ่นเป็นวิธีการป้องกันช้างป่าที่ได้ผลดีและประหยัดค่าใช้จ่าย มีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 26.11 ส่วนระดับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการขับไล่ช้างป่า พบว่าอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 39.17 และในระดับต่ำ ร้อยละ 60.83 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการขับไล่ช้างป่า เพื่อป้องกันไม่ใหัราษฎรใช้วิธีการที่รุนแรงในการป้องกันและขับไล่ช้างป่า

ระดับความคิดเห็นของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย

โดยภาพรวมของราษฎรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยในระดับสูง ($\bar{X}=3.56$; S.D.=0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าราษฎรกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่ากองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเหมาะสม ในระดับสูง ($\bar{X}=4.03$; S.D.=0.76) มีคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุด รองลงมาราษฎรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพอใจกับการมีกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ระดับสูง ($\bar{X}=3.83$; S.D.=0.78) และมีความคิดเห็นว่าราษฎรที่ไม่มีหลักฐาน

ในที่ทำกินไม่สามารถขอรับเงินช่วยเหลือจากกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยได้ ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$; S.D.=1.13) มีคะแนนความคิดเห็นต่ำที่สุด

การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน การได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า ระยะทางจากที่ทำกินถึงป่า ความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการขับไล่ช้างป่า ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพรอง ขนาดพื้นที่ถือครอง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน การใช้ประโยชน์พื้นที่ปลูกพืชเกษตร ประสบการณ์การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาช้างป่าและการได้รับเงินช่วยเหลือจากกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

Table 1 Factors affecting people opinions on Thailand's Wild Elephant Food Security Fund.

Independent variables	t-value	F-value	p-value
1. Age	-	2.19 ^{ns}	0.07
2. Educational level	-	1.42 ^{ns}	0.22
3. Main occupation	-	3.80 [*]	0.01
4. Minor occupation	- 0.09 ^{ns}	-	0.93
5. Size of land holding	-	0.56 ^{ns}	0.64
6. Number of household members	-	0.35 ^{ns}	0.79
7. Resettlement period	-	0.99 ^{ns}	0.40
8. Household income	-	4.65 [*]	0.00
9. Agriculture damaged from wild elephant	- 2.31 [*]	-	0.02
10. Land use in agriculture planted	- 1.73 ^{ns}	-	0.10
11. Participation experience to mitigation wild elephant problem	1.74 ^{ns}	-	0.08
12. Distance from the forest to crop land	-	4.12 [*]	0.01
13. Received the financial support from Thailand's Wild Elephant Food Security Fund	-1.35 ^{ns}	-	0.18
14. Have knowledge about Thailand's Wild Elephant Food Security Fund	-2.96 [*]	-	0.00
15. Have knowledge about conservation of forest and wildlife	3.15 [*]	-	0.00
16. Have knowledge about protection of agriculture crops from wild elephants and extrude	-2.47 [*]	-	0.01

Remarks: * Significance level 0.05; ^{ns} Not significance level 0.05

จาก Table 1 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรกลุ่มตัวอย่างต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้

อาชีพหลัก จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าราษฎรกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพหลักต่างกันมีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Scheffe' โดยแบ่งอาชีพหลักของราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม คือ เกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ (เลี้ยงสัตว์และทำเครื่องจักสาน) พบว่าราษฎรที่มีอาชีพหลักรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยสูงกว่าราษฎรกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพหลักค้าขาย ซึ่งอาจเนื่องมาจากราษฎรที่มีอาชีพหลักค้าขาย

ประกอบอาชีพในพื้นที่ชุมชน ไม่ได้รับผลกระทบจากการที่ช้างป่าเข้าไปทำลายพืชผลทางการเกษตรโดยตรง รายได้ของครัวเรือน จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าราษฎรกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของครัวเรือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Scheffe' โดยแบ่งรายได้ของครัวเรือนของราษฎรกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ มีรายได้ของครัวเรือนน้อยกว่า 100,000 บาท 100,000-200,000 บาท 200,001-300,000 บาท และ มากกว่า 300,000 บาท พบว่าราษฎรที่มีรายได้ของครัวเรือนมากกว่า 300,000 บาท มีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยสูงกว่าราษฎรกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ของครัวเรือนน้อยกว่า 100,000 บาท และ 100,000-200,000

บาท อาจเนื่องมาจากรายงูที่มีรายได้ของครัวเรือนน้อยกว่า 100,000 บาท และ 100,000-200,000 บาท ซึ่งเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย เช่น ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ จึงให้ความสำคัญกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยน้อย

การได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายงูกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า มีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยแตกต่างกับรายงูที่ไม่เคยได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยรายงูกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า มีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยสูงกว่ารายงูกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า ซึ่งอาจเนื่องมาจากการได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับช้างป่าและกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย

ระยะทางจากที่ทำกินถึงป่า จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะทางจากที่ทำกินถึงป่าต่างกันมีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Scheffe' โดยแบ่งระยะทางจากที่ทำกินถึงป่าของรายงูกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ระยะทางจากที่ทำกินถึงป่า น้อยกว่า 1 กิโลเมตร 1-2 กิโลเมตร 3-4 กิโลเมตร และมากกว่า 4 กิโลเมตร พบว่า รายงูที่มีระยะทางจากที่ทำกินถึงป่า 3-4 กิโลเมตร มีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยสูงกว่ารายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะทางจากที่ทำกินถึงป่ามากกว่า 4 กิโลเมตร ซึ่งอาจเนื่องมาจากรายงูที่มีระยะทางจากที่ทำกินถึงป่ามากกว่า 4 กิโลเมตร ไม่เคยได้รับผลกระทบจากช้างป่าเข้าไปทำลายพืชผลทางการเกษตร เนื่องจากอยู่ไกลจากพื้นที่ป่า

ความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายงูที่มีความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยรายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับสูงมีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหาร ช้างป่าแห่งประเทศไทยสูงกว่ารายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับต่ำ ซึ่งอาจเนื่องมาจากรายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้สูงเคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย

ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายงูที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยรายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับสูงมีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยต่ำกว่ารายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับต่ำ ซึ่งอาจเนื่องมาจากรายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ต่ำประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าจึงเล็งเห็นความสำคัญของกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยว่าสามารถช่วยแก้ปัญหาได้

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและขับไล่ช้างป่า จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า รายงูที่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและขับไล่ช้างป่าแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยรายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับสูงมีความคิดเห็นต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยสูงกว่ารายงูกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับต่ำ ซึ่งอาจเนื่องมาจากรายงูกลุ่มตัวอย่างเล็งเห็นความสำคัญของกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ว่าเป็น

แนวทางที่จะช่วยลดความรุนแรงของปัญหา เป็นการลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าอย่างดีมากกว่าเดิมที่เป็นอยู่

สรุป

จากการศึกษาพบว่า ราษฎรกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 63.80 มีอายุเฉลี่ย 41.99 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 49.55 มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 66.77 มีอาชีพพรอง ร้อยละ 49.26 มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 16.96 ไร่ ต้องการที่ดินเพิ่มเฉลี่ย 11.99 ไร่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 คน ส่วนใหญ่เกิดที่นี้ ร้อยละ 67.66 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเฉลี่ย 25.94 ปี มีรายได้เฉลี่ย 241,397.63 บาท เคยได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า ร้อยละ 42.73 โดยเคยถูกช้างป่าบุกกรูทำลายเฉลี่ย 2.81 ครั้ง มีการใช้ประโยชน์ที่ดินปลูกพืชเกษตร ร้อยละ 89.32 เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาช้างป่า ร้อยละ 16.02 มีระยะทางจากที่ทำกินถึงป่าเฉลี่ย 1.81 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับเงินช่วยเหลือจากกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ร้อยละ 98.52 โดยได้รับเงินช่วยเหลือเฉลี่ย 74,366 บาท ความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยอยู่ที่ระดับสูง ร้อยละ 51.93 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอยู่ที่ระดับสูง ร้อยละ 59.94 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการจับไล่ช้างป่าอยู่ที่ระดับต่ำ ร้อยละ 60.83 ระดับความคิดเห็นของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทยอยู่ที่ระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรต่อกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือน การได้รับความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า ระยะทางจากที่ทำกินถึงป่า ความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการจับไล่ช้างป่า ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้มีการปลูกพืชชนิดที่ช้างป่าไม่กิน เช่น ยางพารา และสร้างแนวรั้วเพื่อลดความเสียหายของพืชเกษตรที่ปลูกจากช้างป่า ให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และการป้องกันพืชเกษตรจากช้างป่าและการจับไล่ช้างป่า เพื่อให้ราษฎรเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเมื่อโดนช้างป่าเข้าทำลายพืชผลทางการเกษตร

คำนิยาม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติและราษฎรบ้านมาบคล้า บ้านทุ่งสงคราม บ้านพันนคร บ้านคลองขวางพัฒนา บ้านสะพานหินบน บ้านโชคดี จังหวัดจันทบุรี ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2555ก. รายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ช้างป่าออกมาทำลายพืชผลของราษฎร, กรุงเทพฯ.
- _____. 2555ข. ระเบียบว่าด้วยการรับ การเก็บรักษา และการจ่ายเงินกองทุนช่วยเหลืออาหารช้างป่าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2555, กรุงเทพฯ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. วิธีการวิจัยทางพฤกษศาสตร์และสังคมศาสตร์. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศุภงข จามิกร. 2526. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- Yamane, T. 1973. *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. Harper International Edition, Tokyo.